

Adroddiad i'r	Pwyllgor Craffu Perfformiad
Dyddiad y cyfarfod	6 Mehefin 2024
Aelod / Swyddog Arweiniol	Y Cynghorydd Gwyneth Ellis, Aelod Arweiniol Cyllid, Perfformiad ac Asedau Strategol
Pennaeth Gwasanaeth	Helen Vaughan-Evans, Pennaeth y Gwasanaeth Cymorth Corfforaethol: Perfformiad, Digidol ac Asedau
Awdur yr adroddiad	Emma Horan, Swyddog Cynllunio Strategol a Pherfformiad
Teitl	Hunanasesiad y Cyngor o'i Berfformiad, 2023 i 2024

1. Am beth mae'r adroddiad yn sôn?

1.1. Mae'r adroddiad hwn yn cyd-fynd â Hunanasesiad Perfformiad y Cyngor ar gyfer 2023 i 2024, gan ddarparu ein dadansoddiad diwedd blwyddyn o gynnydd a heriau gyda'n hamcanion perfformiad allweddol (h.y. themâu ein Cynllun Corfforaethol).

2. Beth yw'r rheswm dros lunio'r adroddiad hwn?

2.1 Mae adrodd yn rheolaidd yn rhan o'n [gwerthoedd a'n hegwyddorion](#) ynghylch bod yn glir ac yn dryloyw am ein perfformiad a bod yn atebol. Mae'n un o ofynion monitro hanfodol methodoleg rheoli perfformiad y Cyngor ac yn ofynnol er mwyn cyflawni dyletswyddau statudol o dan Ddeddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021, Deddf Cydraddoldeb 2010, Mesur Cymru 2011 a Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015.

2.2 Rydym yn monitro ein perfformiad yn rheolaidd ac yn cyflwyno adroddiadau bob chwarter blwyddyn i gyfarfodydd y Pwyllgor Craffu a'r Cabinet. Mae ein Crynodeb Gweithredol, a gyflwynir ynghyd â'r adroddiad hwn, yn rhoi datganiad gwerthusol o'n cynnydd. Ceisir adborth ar gynnwys yr adroddiadau drafft, (atodiadau I a II) cyn i'r adroddiadau fynd i'r pwyllgorau ac rydym yn ceisio cymeradwyaeth y Cyngor ar y

dogfennau terfynol fis Gorffennaf. Mae'r adroddiad hefyd yn cyflwyno'r Sgôp drafft ar gyfer Asesiad Perfformiad y Panel ar gyfer mewnbwn pellach.

3. Beth yw'r Argymhellion?

- 3.1 Bod y Pwyllgor Craffu Perfformiad yn ystyried yr adroddiadau ac yn cytuno ar unrhyw gamau pellach sydd eu hangen i ymateb i unrhyw faterion sy'n gysylltiedig â pherfformiad a amlygir o fewn yr adroddiadau.
- 3.2 Bod y Pwyllgor yn myfyrio ar negeseuon allweddol sy'n codi o'r Hunanasesiad ac yn rhoi adborth ar y sgôp drafft ar gyfer Asesiad Perfformiad y Panel, sydd yn atodiad IV.

4. Manylion yr adroddiad

- 4.1 Ynghyd â'r adroddiad hwn, cyflwynir tair dogfen. Yn Atodiad I cyflwynir ein Crynodeb Gweithredol, sy'n amlygu uchafbwyntiau ein perfformiad wrth gyflawni ein hamcanion (hynny yw, themâu ein Cynllun Corfforaethol, sef ein Hamcanion Lles a Chydraddoldeb) a'r saith o feysydd llywodraethu a nodir yn Neddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021. I bob pwrpas, mae'r paragraffau byr yn y ddogfen hon yn ddatganiad o'n perfformiad wrth gyflawni ein swyddogaethau, sydd hefyd yn rhoi rhagolwg o'r heriau sy'n ein hwynebu a meysydd i'w gwella.
- 4.2 Atodiad II yw ein Hadroddiad Diweddarau Perfformiad chwarterol arferol, sy'n rhan o'n proses ar gyfer hunanasesu parhaus ac yn cynnwys yr holl dystiolaeth (mewnol ac allanol) a dadansoddiadau y gellir eu defnyddio wrth ateb y cwestiynau 'Pa mor dda ydyn ni'n ei wneud?', 'Sut ydyn ni'n gwybod?', a 'Beth a sut allwn ni ei wneud yn well'? Mae'r Adroddiad Diweddarau Perfformiad hwn yn rhoi'r darlun diweddaraf o fis Hydref 2023 i fis Mawrth 2024, a dyma'r adroddiad perfformiad cyntaf ar gyfer ein Cynllun Corfforaethol diwygiedig. Mae'r Adroddiad Diweddarau Perfformiad hwn ar gyfer mis Hydref i fis Mawrth, o'i gyfuno â'r Crynodeb Gweithredol a'r ddau Adroddiad Diweddarau blaenorol, yn ffurfio ein Hunanasesiad ar gyfer 2023 i 2024. Wrth ddarllen yr holl Adroddiadau Diweddarau Perfformiad gyda'i gilydd bydd modd gweld y gwelliannau rydym ni wedi'u nodi gydol y flwyddyn i gynnal perfformiad.
- 4.3 Mae'r adroddiadau hyn yn adlewyrchu helyntion y misoedd diwethaf wrth i'r cyngor weithio i sicrhau ei fod yn cyflawni cyllideb gytbwys. Mae'r adroddiadau hyn yn dangos bod ein llywodraethu yn gweithio'n effeithiol a bod ein diwylliant, ein gwerthoedd a'n hegwyddorion yn ein gosod mewn sefyllfa dda. Mae rhai

cyflawniadau da i fod yn falch ohonynt gan gynnwys: atal digartrefedd (er bod rhai mesurau yn parhau i fod yn 'Flaenoriaeth ar gyfer Gwella'); economi leol a manteision cymunedol a ddarperir drwy gaffael; y twf mewn darparwyr micro, gan ganiatáu mwy o fynediad at wasanaethau i drigolion; cymorth blynyddoedd cynnar; buddsoddi mewn gwefru cerbydau trydan, cynlluniau amddiffyn yr arfordir a chynlluniau effeithlonrwydd ynni yn ein hadeiladau; llywodraethu cryf a dealltwriaeth gynyddol o'r hyn y mae'n ei olygu i fod yn rhan o'r "teulu Sir Ddinbych" a'n dull "un cyngor", a hyder cynyddol i ddefnyddio'r Gymraeg. A meysydd lle mae angen gwella cynnydd, gan gynnwys: mae adborth budd-ddeiliaid wedi gwaethygu eleni (am resymau rydym yn eu deall); nifer uchel o bobl ar y rhestr aros am dai; ffyrdd a phalmentydd wedi'u difrodi wedi'u gwneud yn ddiogel o fewn yr amser targed; mae tloedi a bywiogrwydd ein heconomi leol yn parhau i fod yn bryder (gan gynnwys y rhai sy'n gadael Blwyddyn 11 o ysgolion y gwyddys nad ydynt mewn Addysg, Cyflogaeth na Hyfforddiant); ac amrywiant cyllideb corfforaethol a gwasanaethau.

4.4 Mae pum gweithgaredd gwella wedi'u nodi yn ystod y cyfnod hwn:

- Cyflwyno'r wybodaeth ddiweddaraf o ran y rhesymau dros y perfformiad gwael mewn perthynas â chanran y ffyrdd a phalmentydd wedi'u difrodi a wnaed yn ddiogel o fewn y cyfnod targed (CAT1 – Diffygion Categori 1 yr ymdriniwyd â nhw o fewn yr amserlen). Mae hwn yn weithred barhaus.
- Dylai'r Strategaeth Economaidd newydd ystyried arlwy ddiwylliannol y sir a sut mae'n cyfrannu at ganlyniadau economaidd a lles ehangach.
- Ystyried y rhwystrau i gyflawni'r Cynllun Cludiant Cynaliadwy ac a ddylid oedi'r prosiect neu ddyrannu mwy o adnoddau i sicrhau ei fod yn cael ei gwblhau.
- Ystyried ymatebion yr Arolwg Budd-ddeiliaid 2023 i 2024.
- Ystyried canfyddiadau ac argymhellion Gwiriwr Taith Ffyrdd Newydd o Weithio Comisiynydd Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol

4.5 Wedi'i gynnwys yn atodiad IV mae'r cwmpas arfaethedig ar gyfer yr Aseiad Perfformiad Panel (APP) sydd ar y gweill, y mae'n ofynnol i'r cyngor ei gynnal unwaith o fewn tymor arferol o dan Ddeddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021. Mae'r ddogfen yn egluro cefndir a phwrpas yr aseiad ac yn amlinellu argymhellion y Gweithgor APP ar gyfer ffocws yr aseiad.

- 4.6 Roedd y Gweithgor yn cynnwys y Cyfarwyddwr Corfforaethol dros Lywodraethu a Busnes; Pennaeth Gwasanaethau Cefnogi Corfforaethol – Pobl; Pennaeth Gwasanaethau Cymorth Corfforaethol - Perfformiad, Digidol ac Asedau; y Pennaeth Cyllid (A151); y Prif Archwilydd Mewnol; yr Arweinydd; Aelod Arweiniol Cyllid, Perfformiad ac Asedau Strategol; Aelod Arweiniol dros y Strategaeth Gorfforaethol, Polisi a Chydraddoldeb; a swyddogion perfformiad allweddol o'r Tîm Cynllunio Strategol a Pherfformiad. Cefnogwyd y grŵp hefyd gan Gymdeithas Llywodraeth Leol Cymru.
- 4.7 Penderfynwyd ar dri maes ffocws, gan gwmpasu: **1. Arweinyddiaeth, 2. Cynigion Cyllideb / Trawsnewid, a 3 . Gweithio mewn Partneriaeth.** Mae awgrymiadau ar gyfer cwestiynau allweddol sy'n berthnasol i'r meysydd hyn wedi'u codi o linell gwestiynu a awgrymir gan CLILC, wedi'u cymryd o'u [methodoleg](#), gan ystyried, ac osgoi dyblygu gydag archwiliadau diweddar eraill neu feysydd gwaith parhaus.
- 4.8 Mae'r cwmpas yn cael ei rannu ochr yn ochr â Hunanasesiad o Berfformiad y cyngor i gael mewnbwn pellach gan uwch arweinwyr ac aelodau etholedig. Rhagwelir y bydd y Cabinet yn penodi panelwyr ym mis Gorffennaf, gyda gwaith maes yn digwydd ym mis Medi.

5. Sut mae'r penderfyniad yn cyfrannu at Gynllun Corfforaethol 2022 i 2027: Y Sir Ddinbych a Garem?

- 5.1 Mae'r Hunanasesiad o Berfformiad yn cynnwys arfarniad o lwyddiant y Cyngor wrth gyflawni themâu ei Gynllun Corfforaethol. Bydd yr Aseiad Perfformiad y Panel hefyd yn ystyried pa mor dda y gall y cyngor gyflawni yn erbyn ei flaenoriaethau.

6. Faint fydd hyn yn ei gostio a sut y bydd yn effeithio ar wasanaethau eraill?

- 6.1 Nid oes unrhyw gostau ychwanegol yn gysylltiedig â'r adroddiad hwn.

7. Beth yw prif gasgliadau'r Aseiad o Effaith ar Les?

- 7.1. Nid oes angen Aseiad o Effaith ar Les ar gyfer yr adroddiad hwn. Cynhaliwyd Aseiad o Effaith ar Les ar y Cynllun Corfforaethol ei hun, sydd wedi'i ddiweddarau fel rhan o'r adolygiad o'r Cynllun Corfforaethol, a gymeradwywyd gan y [Cyngor Sir](#) ym mis Chwefror.

8. Pa ymgynghoriadau sydd wedi'u cynnal gyda Chraffu ac eraill?

- 8.1. Datblygwyd yr adroddiadau gan y Tîm Cynllunio Strategol mewn ymgynghoriad â gwasanaethau eraill y Cyngor. Mae adborth eisoes wedi'i geisio ar yr adroddiad gan yr Uwch Dîm Arweinyddiaeth a'r Cabinet yng nghyfarfod Briffio'r Cabinet. Cynhelir ymgynghoriad pellach gyda'r Cabinet a'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio; cyn ei gyflwyno i'r Cyngor Sir i'w gymeradwyo ym mis Gorffennaf, 2024.
- 8.2. Ystyriwyd y Sgôp ar gyfer Asesiad Perfformiad y Panel i ddechrau gan y Cabinet a'r Uwch Dîm Arweinyddiaeth yn ystod eu cyfarfod Adolygu Cyfran y Cynllun Corfforaethol ym mis Mawrth, ac yn dilyn hynny cynullwyd Gweithgor o swyddogion allweddol ac aelodau Cabinet ddwywaith i ddatblygu'r drafft. Gofynnir yn awr am fewnbwn pellach i hyn ochr yn ochr â'r Hunanasesiad.

9. Datganiad y Prif Swyddog Cyllid

- 9.1. Nid oes angen datganiad gyda'r adroddiad hwn.

10. Pa risgiau sydd ac a oes rhywbeth y gallwn ei wneud i'w lleihau?

- 10.1 Byddai methu â chyhoeddi ein Hunanasesiad yn debygol o arwain at argymhellion statudol gan Archwilio Cymru, gyda goblygiadau sylweddol i enw da'r Cyngor. Y risg y bydd perfformiad gwael yn cael ei adrodd allan o'i gyd-destun, gan effeithio ar ein henw da. Ar sail hynny, rydym eisoes wedi rhannu'r adroddiad drafft gyda'r Tîm Cyfathrebu. Mae risg na fydd allbwn Asesiad Perfformiad y Panel yn dod ag unrhyw werth i'r cyngor. Mae'n bwysig felly bod y cyngor yn ymgysylltu â'r ymarfer cwmpasu i roi cyfeiriad clir i'r panel.

11. Pŵer i wneud y penderfyniad

- 11.1 Rhan 6 o Ddeddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021 (pennod 1, adran 89).
- 11.2. Rhan 2 o Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 (adran 13).
- 11.3. Rheoliadau Deddf Cydraddoldeb 2010 (Dyletswyddau Statudol) (Cymru) 2011 (adran 16); a Rheoliadau'r Ddeddf Cydraddoldeb (Awdurdodau sy'n ddarostyngedig i

Ddyletswydd ynghylch Anghydraddoldebau Economaidd-gymdeithasol) (Cymru)
2021.

11.4. Mae Adran 21 Deddf Llywodraeth Leol 2000 ac Adran 7 o Gyfansoddiad y Cyngor yn
amlinellu pwerau Craffu mewn perthynas â rheoli perfformiad.